ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 6ης Δεκεμβρίου 2001 *

Στην υπόθεση C-148/00,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένη αρχικώς από την S. Dragone και F. P. Ruggeri Laderchi και στη συνέχεια από την S. Dragone και τον L. Visaggio, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ιταλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπουμένης από τον καθηγητή U. Leanza, επικουρούμενο από τον G. De Bellis, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

που έχει ως αντικείμενο να διαπιστωθεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία, μη θεσπίζοντας και, εν πάση περιπτώσει, μη κοινοποιώντας στην Επιτροπή τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις οδηγίες:

— 97/41/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1997, για την τροποποίηση των οδηγιών 76/895/ΕΟΚ, 86/362/ΕΟΚ, 86/363/ΕΟΚ και 90/642/ΕΟΚ περί του καθορισμού της μέγιστης περιεκτικότητας για τα κατάλοιπα φυτοφαρμάκων επί και εντός των οπωροκηπευτικών, μέσα και πάνω στα σιτηρά, πάνω και μέσα στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης και πάνω και μέσα σε ορισμένα προϊόντα φυτικής προέλευσης, συμπεριλαμβανομένων των οπωροκηπευτικών, αντιστοίχως (ΕΕ L 184, σ. 33),

— 97/76/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1997, για την τροποποίηση των οδηγιών 77/99/ΕΟΚ και 72/462/ΕΟΚ όσον αφορά τους κανόνες που εφαρμόζονται στον κιμά, στα παρασκευάσματα κρέατος και σε ορισμένα άλλα προϊόντα ζωικής προέλευσης (ΕΕ 1998, L 10, σ. 25), και

— 98/51/ΕΚ της Επιτροπής, της 9ης Ιουλίου 1998, για τη θέσπιση ορισμένων μέτρων εφαρμογής της οδηγίας 95/69/ΕΚ του Συμβουλίου, για τη θέσπιση των όρων και των κανόνων που εφαρμόζονται κατά την έγκριση και την εγγραφή ορισμένων εγκαταστάσεων και ενδιαμέσων του τομέα της διατροφής των ζώων (ΕΕ L 208, σ. 43),

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη και τις οδηγίες αυτές,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. von Bahr, πρόεδρο τμήματος, A. La Pergola και C. W. A. Timmermans (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 18 Απριλίου 2000, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του

άρθρου 226 ΕΚ, προσφυγή ζητώντας να διαπιστωθεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία, μη θεσπίζοντας και, εν πάση περιπτώσει, μη κοινοποιώντας στην Επιτροπή τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις οδηγίες:

— 97/41/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1997, για την τροποποίηση των οδηγιών 76/895/ΕΟΚ, 86/362/ΕΟΚ, 86/363/ΕΟΚ και 90/642/ΕΟΚ περί του καθορισμού της μέγιστης περιεκτικότητας για τα κατάλοιπα φυτοφαρμάκων επί και εντός των οπωροκηπευτικών, μέσα και πάνω στα σιτηρά, πάνω και μέσα στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης και πάνω και μέσα σε ορισμένα προϊόντα φυτικής προέλευσης, συμπεριλαμβανομένων των οπωροκηπευτικών, αντιστοίχως (ΕΕ L 184, σ. 33),

— 97/76/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1997, για την τροποποίηση των οδηγιών 77/99/ΕΟΚ και 72/462/ΕΟΚ όσον αφορά τους κανόνες που εφαρμόζονται στον κιμά, στα παρασκευάσματα κρέατος και σε ορισμένα άλλα προϊόντα ζωικής προέλευσης (ΕΕ 1998, L 10, σ. 25), και

— 98/51/ΕΚ της Επιτροπής, της 9ης Ιουλίου 1998, για τη θέσπιση ορισμένων μέτρων εφαρμογής της οδηγίας 95/69/ΕΚ του Συμβουλίου, για τη θέσπιση των όρων και των κανόνων που εφαρμόζονται κατά την έγκριση και την εγγραφή ορισμένων εγκαταστάσεων και ενδιαμέσων του τομέα της διατροφής των ζώων (ΕΕ L 208, σ. 43),

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη και τις οδηγίες αυτές.

Η κοινοτική νομοθεσία

2 Σύμφωνα με τα άρθρα 5, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 97/41, 4, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 97/76 και 10, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 98/51, τα κράτη μέλη όφειλαν να θεσπίσουν τις αναγκαίες για τη συμμόρφωσή τους προς τις οδηγίες αυτές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1998.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

3 Εκτιμώντας ότι οι οδηγίες 97/41, 97/76 και 98/51 δεν είχαν μεταφερθεί στο ιταλικό δίκαιο εντός της ταχθείσας προθεσμίας και ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν είχε ενημερωθεί για τη θέσπιση μέτρων μεταφοράς, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως. Αφού όχλησε γραπτώς την Ιταλική Δημοκρατία για να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της, η Επιτροπή εξέδωσε στις 14 Ιουλίου 1999 αιτιολογημένη γνώμη, καλώντας το εν λόγω κράτος μέλος να λάβει τα αναγκαία για τη συμμόρφωσή του προς τις οδηγίες μέτρα εντός προθεσμίας δύο μηνών από της κοινοποιήσεως της αιτιολογημένης γνώμης. Δεδομένου ότι η Ιταλική Δημοκρατία δεν έδωσε συνέχεια στην αιτιολογημένη γνώμη, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή.

Τα επιχειρήματα των διαδίκων

4 Η Ιταλική Δημοκρατία αναγνώρισε, με το υπόμνημα αντικρούσεως, ότι δεν είχε μεταφέρει στο ιταλικό δίκαιο τις προαναφερθείσες οδηγίες εντός της προθεσμίας που έτασσε η αιτιολογημένη γνώμη.

5 Ανέφερε, πάντως, ότι η μεταφορά στο ιταλικό δίκαιο των οδηγιών 97/41 και 97/76 είχε πραγματοποιηθεί μετά την εκπνοή της εν λόγω προθεσμίας και κοινοποίησε την υπουργική απόφαση και το νομοθετικό διάταγμα περί μεταφοράς στο ιταλικό δίκαιο των ως άνω οδηγιών. Όσον αφορά την οδηγία 98/51, ισχυρίστηκε ότι επίκειται η ολοκλήρωση της διαδικασίας εκδόσεως της υπουργικής αποφάσεως για τη μεταφορά της οδηγίας στο ιταλικό δίκαιο.

6 Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία αυτά, η Επιτροπή, μετά την περάτωση της έγγραφης διαδικασίας, παραιτήθηκε από το τμήμα της προσφυγής που αφορούσε τη μη μεταφορά στο ιταλικό δίκαιο των οδηγιών 97/41 και 97/76. Αντιθέτως, ενέμεινε στο τμήμα της προσφυγής της σχετικά με τη μη μεταφορά στο ιταλικό δίκαιο της οδηγίας 98/51.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

7 Όσον αφορά τη μεταφορά στο ιταλικό δίκαιο της οδηγίας 98/51, επισημαίνεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την κατάσταση του κράτους μέλους όπως αυτή παρουσιαζόταν κατά τη λήξη της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη και ότι οι μεταβολές που επέρχονται στη συνέχεια δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη από το Δικαστήριο (βλ., ιδίως, την απόφαση της 15ης Μαρτίου 2001, C-147/00, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2001, σ. I-2387, σκέψη 26).

8 Δεν αμφισβητείται ότι η οδηγία 98/51 δεν μεταφέρθηκε στο ιταλικό δίκαιο εντός της προθεσμίας που έτασσε η αιτιολογημένη γνώμη. Υπό τις συνθήκες αυτές, η ασκηθείσα από την Επιτροπή προσφυγή πρέπει να κριθεί βάσιμη.

9 Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι η Ιταλική Δημοκρατία, μη θεσπίζοντας, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες προκειμένου να συμμορφωθεί προς την οδηγία 98/51, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

10 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή είχε ζητήσει την καταδίκη της Ιταλικής Δημοκρατίας και η Ιταλική Δημοκρατία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα κατά το μέρος που η προσφυγή αφορά την οδηγία 98/51.

11 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, κατόπιν αιτήσεως του παραιτουμένου διαδίκου, καταδικάζεται στα έξοδα ο αντίδικος, αν τούτο δικαιολογείται από τη στάση του. Λαμβανομένης υπόψη της στάσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας, η οποία θέσπισε τα αναγκαία για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο των οδηγιών 97/41 και 97/76 μέτρα μετά την άσκηση της προσφυγής, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα κατά το μέρος που η προσφυγή αφορά τις δύο αυτές οδηγίες.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Η Ιταλική Δημοκρατία, μη θεσπίζοντας, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες προκειμένου να συμμορφωθεί προς την οδηγία 98/51/ΕΚ της Επιτροπής, της 9ης Ιουλίου 1998, για τη θέσπιση ορισμένων μέτρων εφαρμογής της οδηγίας 95/69/ΕΚ του Συμβουλίου για τη θέσπιση των όρων και των κανόνων που εφαρμόζονται κατά την έγκριση και την εγγραφή ορισμένων εγκαταστάσεων και ενδιαμέσων του τομέα της διατροφής των ζώων, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη οδηγία αυτή.**

2) **Καταδικάζει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.**

von Bahr La Pergola Timmermans

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Δεκεμβρίου 2001.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του τετάρτου τμήματος

S. von Bahr